

Izšla vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 4 popoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadrage z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—
vsaka nadaljna vrsta 2.—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročila in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Zvezne čete na več krajih prekoračile San. - Ob gornjem Dnjestru in ob Pilici srditi boji.

Ob Prutu nobenih posebnih dogodkov. - Število ujetnikov naraslo na 174.000 mož, 128 uplenjenih topov in 368 strojnih pušk. - Odbiti ruski napadi na raznih krajih. Boji na vzhodnem bregu prekopa pri Ypernu. - Odbiti napadi pri Neuve Chapelle, na Lorettski višini, pri Souchez in Ailly. Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg o odnosajih med Avstrijo in Nemčijo in Italijo.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se objavlja: 18. maja popoldne.
Zvezne čete so po srditih bojih na več mestih forcirale San in se utrdele na vzhodnem bregu reke. Protinapadi Rusov so bili povsod krvavo odbiti in sovražnik v vzhodni smeri vržen nazaj.
Ob gornjem Dnjestru so se razvili srditi boji.
Ob Prutu nobenih posebnih dogodkov. Posamezni napadi Rusov, severno od Kolomeje, so bili odbiti.
Skupna svota vseh v prvi polovici meseca maja privedenih ujetnikov se je zvišala na 174.000 mož. K temu pride še 128 topov in 368 strojnih pušk.
Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Rumunski listi o vojaškem položaju v Galiciji.

BUKAREŠT, 18. (Kor.) List „Demineata“ piše o vojnem položaju v Galiciji: Rusi se trajno umikajo, ne da bi našli dosedaj ravnotežja, ki bi bilo potrebno za protinapad ali resen odpor. Izguba sanske črte ima velik strateški pomen. Vključ vsem uspehom ob Dnjestru jim ne bo moglo, da bi se ob Dnjestru strateško razvili. Kajti nevarnost, ki jim grozi, obstaja sedaj ne samo v tem, da se njihovo fronto vrže nazaj, temveč v predoru iasprotnika proti severovzhodu. Položaj ruske armade postaja kritičen. Pomanjkanje taktičnosti operacij na zapadu in vzhodu, je nerazumljivo. Ako Rusi trdijo, da so se močne nemške sile odtegnile zapadnemu bojišču, kako je bilo potem mogoče, da angleško-francoski poveljnik v svesti si grozeče nevarnosti, ni ničesar ukrenil, da bi adarec pariral.

„Independence“ piše: Ne brez velike oasiplosti se zasleduje razvoj akcije, lahko bi se tudi reklo, ruske drame v Galiciji. V prvih dneh ofenzive se je lahko smatralo, da so bili Rusi presenečeni in da se bodo držali v drugi ali v tretji vrsti. Dela je so se primere z umikanjem Joffreja ob Marni, toda kmalu se je moralo računati z resnico: ruska armada ni bila v položaju, da bi se upirala ter se sedaj umika na fronti 500 kilometrov. Vzpičito take premene kulis, ko stoji pred vratmi izpraznjen severne Galicije, se ne vidi brez začudenja nova ofenziva proti Černovicam, ki ima samo tedaj strateški pomen, ako se posreči, ogroziti preko Kolomeje desno krilo zaveznikov. Celo z zopetnim zasledovanjem Černovic ne bi bila odstranjena nevarnost, ki preži na Ruse na severu.

Z nemško-ruskega bojišča.
BERLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan, 18. maja:
Zapadno bojišče.
Severno od Yperna, ob prekopa pri Steenstraete in Hetsas, je vladal večer mir. Na vzhodnem bregu prekopa, jugovzhodno od Boesinghe, so se razvili na posameznih mestih boji, ki se trajajo.
Južno od Neuve Chapelle so Angličje včeraj in danes ponovi zmanjšali se nadalje pridobiti na ozemlju. Vsi napadi so bili odbiti ob težkih izgubah za sovražnika.
Novi francoski napadi na Lorettski višini, pri Ablainu in zapadno od Soucheza, so se izjalovili. 170 ujetnikov je ostalo v naših rokah.
Pri Ailly se je infanterijski napad ustavil. Francoski napad v Priesterskem gozdu so se razbil v našem krilnem ognju.
Vrhovno armadno vodstvo.

Nemška letala na Francoskem.
PARIZ, 18. (Kor.) „Agence Havas“ poroča iz Calaisa: Neki, z morja prihajajoči nemški rakoplov je letal danes ponoči nad Calaisom in vrgele bombe na različne dele mesta. Pri tem sta bila ubita dva otroka in ena ženska ranjena. Povzročena škoda je neznatna.
Izmenjava ujetnikov med Francijo in Nemčijo.
BERLIN, 17. (Kor.) O pogajanjih med Nemčijo in Francijo radi izmenjave za službo nesposobnih vojni ujetnikov, so vesti v francoskem časopisu vedenje nemške vlade krivo predočale, trdeč, da vlada zavlačuje pogajanja in da ne misli izpolniti svojih obvez. Temu nasproti ugotavlja „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, da je nemška vlada začela ona pogajanja in da je na sploh postavila načelo, da naj se vsi za čas vojne ne več porabni ranjenci odpuste. Ker Francija ni prigo-

varjala temu, so se francoski ujetniki izbrali po tem načelu, in sicer to po enotni preiskovalni komisiji. Francoska trditve, da je Nemčija izmenjavo na sploh hotela nadomestiti z izmenjo po številu glav, je ovržena po dejstvu, da je Nemčija pri prvi izmenjavi začetkom marca izročila 29 častnikov, 160 podčastnikov in okrog 1530 možov, Francija pa le 5 častnikov, 20 podčastnikov in 839 možov. Francoska trditve, da se je Nemčija izogibala odgovora na francoski predlog, da bi se izmenjava izvršila na podlagi liste o hlabih, ki povzročajo nesposobnost za službo, je tudi neresnična, ker se za prvo izmenjavo ni doposlala taka lista. Po prejemu take iste koncem marca, je priporočala nemška vlada nadaljevanje širokosrčnega postopanja o prvi izmeni, izjavila se je pa potem pripravljeno za postopanje na podlagi list, da se izogne nadaljnemu zavlačevanju.

POZIV
Vpoklic črnovojnikov letnikov 1878-1890, 1892-1894, 1897 in 1865-1872.

Vsi pri pribiranju v dobi od 15. V. do 19. V. 1915 za črnovojniško službo z orožjem sposobnim spoznani črnovojniški obvezanci rojstnih letnikov 1878-1890, 1892-1894, 1897 in 1865-1872 se imajo predstaviti v četrtek 20. majnika 1915 in sicer dotični, ki so bili prideleni skupni c. in kr. vojski v Ljutomeru na Štajerskem, dotični, ki so bili prideleni c. kr. domobranstvu v Pulji, ter prinesli s seboj prieto črnovojniško izkaznico.
Ostali pri prebiranju v času po četrtku 20. V. 1915 za črnovojniško službo z orožjem sposobnim spoznani črnovojniški obvezanci prej označenih rojstnih letnikov se imajo predstaviti t a k o j v prej imenovanih krajih.

„Lusitanija“.
HAAG, 17. (Kor.) Nizozemski časopis „Residentebode“ piše povodom potopitve „Lusitanije“, da je zelo važno dejstvo, da je dobil začetkom vojne podmorskih čolnov, ki je bila odrejena na angleško izstradalno vojno, vsak angleški parnik zahtevati rok za rešitev možstva. Šele vsled angleške

Obsedno slanje v Tripolitani.

MILAN, 17. (Kor.) Kakor poroča »Corriere della Sera«, je bilo v Tripolitani vsled naraščajočega delovanja domačinov proklamirano vojno stanje.

Vojna Turčije proti tropskemu.

V Dardanelah potopljen angleški podvodnik.

CARIGRAD, 17. (Kor.) V nasprotju z mekim sporočilom, ki je je angleško poslaništvo v Bukareštu poslalo listom, kjer hoče tajiti potopitev avstralskega podvodnika »A E 2«, se izjavlja na tukajšnjem kompetentnem mestu, da očitno dokaz o uničenju podvodnika dajejo pisma, ki so jih ujeli častniki in posadka podvodnika pisali svojim sorodnikom in ki jih je Porta izročila tukajšnjemu ameriškemu veleposlanstvu. Razum tega priobčijo tukajšnji listi fotografije častnikov in posadke. Neresnične vesti o potopitvi turške oklopnice »Barbareus«.

CARIGRAD, 18. (Kor.) »Agence tel. ottomane Milli« poroča: Pooblaščenim smo, da poročilo v Sotiji izhajajočega lista »Utra« z dne 13. maja, glasom katerega naj bi bil nek francoski podmorski čoln potopil v Marmarskem morju našo oklopnico »Barbareus«, kategorično dementiramo.

Portugalska revolucija.

LIZBONA, 17. (Kor.) »Agence Havas« javlja: Novi ministri predsednik Chagas, ki se je hotel podati iz Oportu v Lizbono, da nastopi svoj urad, je bil včeraj na kolodvoru Entrocamento od senatorja Joan Freitas z revolverjskimi streli težko ranjen. Freitas so orožniki pobili na tla in ga ubili. Chagas je bil danes odveden v Lizbono. Nemiri so se pričeli iznova.

LIZBONA, 17. (Kor.) Nekaj manifest revolucionarnega odbora pravi, da bodo civilne osebe, pri katerih po 7. uri zvečer najdejo orožje, aretirane. Čete hodijo po mestu in zaplenjujejo orožja, ki jih nosijo civilisti. Mornariji-uporniki so naslovili na vlado ultimatum, kjer zahtevajo odstop vlade. Mornariško vojašnico obstrkuje artiljerija. Iz provincije je na potu ena divizija vladni v podporo. Do sinoči je bilo ubitih 67 oseb in 250 ranjenih. V Santarrah iznaša število žrtev 70 mrtvih in 20 poškodovanih. Carlo Olavo je imenovan guvernerjem Lizbone.

Uradni list objavlja naredbo, ki častita meščanom, da se sodelovali na vzpostavitvi zakonitosti in pozivljajo civilne osebe, naj dana jim orožja izroče zopet.

Življenjske razmere na Dunaju.

DUNAJ, 18. (Kor.) Deseto poročilo dunajskega župana o življenjskih razmerah na Dunaju tekom vojne pravi: Po 10 vojnih mesecih je položaj onih, ki so zanele na zločinski način svetovni požar, neugodnejši kakor kdaj prej in tudi izstradalni načrt, na katerega so stali vse nade, se zamore smatrati že kot izjalovljen. Nova žetev ni več daleč in do takrat bodo zadostovale sedanje zaloge. Tudi finančno se bomo vzdržali. Razmere za drugo vojno posojilo so ugodne, kajti vloge pri denarnih zavodih so razveseljivo narasle. V prvih štirih mesecih letošnjega leta so narasle vloge na 225 milijonov. Ker se cenijo dohodki pri vseh avstrijskih in ogrskih denarnih zavodih začetkom leta 1915 na 20 milijonov in so med tem še narasle, se zamore z vsjo gotovostjo računati, da bo podpisovanje drugega vojnega posojila poteklo sijajno. Davčni doneski so neprestano ugodni. Vplačila so znatno višja kakor v istem času lanskega leta. Nakupna prilika je vedno boljša. Posluževanje brezplačnega prihranjanja od strani občine se giblje v zmernih mejah. Preskrba z živili je v zadnjih mesecih ugodnejša. O lakoti in nemirih, o čemer je poročalo sovražno časopisje, na Dunaju seveda ni govora. Zdravstveno stanje dunajskega prebivalstva je čisto zadovoljivo in se vedno bolj kaže, da se vojne kuže na Dunaju vsled ugodnih zdravstvenih naprav ne morejo razširati.

Poročilo zaključuje: Mi vzdržujemo.

Vojno posojilo.

DUNAJ, 17. (Kor.) Na drugo avstrijsko vojno posojilo 1915 so med drugimi podpisali: nadvojvoda Karl Stefan milijon kron, Skodove tovarne v Plzni 6 milijonov, proti 4 milijonov pri prvem posojilu, ekscelenca Ferdinand grof Kinsky 250.000 kron, član gosposke zbornice Anton Dreher milijon kron, grof in grofica Johanne Plankenstejn 900.000 kron, Robert in Anton Primavesi milijon kron, Ernst Mauthner (Dunaj) en milijon kron, tovarna sladkorja Schöller & Co., delniška družba, en milijon kron, avstrijska Daimlerjeva delniška družba motorjev milijon K. DUNAJ, 18. (Kor.) Nadvojvoda Evgen je, kakor o priliki prvega vojnega posojila, tudi za drugo avstrijsko in ogrsko vojno posojilo podpisal znatne zneske.

Magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA, 17. (Ogr. kor.) Državnopravni in justični osek magnatske zbornice je imel danes pod predsedstvom predsednika dra. Julija Wlassicza sejo, na kateri so bile sprejete po podrobnih razpravah in pojasnilih ministrskega predsednika zakonske predloge, tiče se kaznovanja pri vojnih dobavah storjenih zločinov, uredba zakona o izjemnih odredbah za slučaj vojne, kakor tudi o premoženjsko-pravnem jamstvu izdajalcev domovine.

XL. redni občni zbor političnega društva »Edinosti«.

Kakor smo že na kratko omenili, se je vršil v ponedeljek, 17. t. m., zvečer v gledališki dvorani Narodnega doma 40. redni

občni zbor našega političnega društva »Edinosti«. Udeležba je bila sicer res le skromna, a številnejše tudi ni bilo pričakovati z ozirom na čas, v katerih živimo sedaj.

Občni zbor je otvoril društveni predsednik, dr. Josip Wilfan, ki je omenjal, da je ta občni zbor štirideseti, odkar obstoji društvo, ki se je ustanovilo meseca novembra leta 1874. Občni zbor smo sklicali, je dejal govornik, da skoraj sami sebe prepričamo, da se zavedamo resnosti časov, v katerih živimo, in da pokažemo tudi drugim, da se zavedamo. Prilika — to upamo z žilavostjo, ki je potrebna, če nam ni prirojen — ko bomo na svečanejši način praznovali svoje obletnice.

Veže nas pa danes dolžnost, je nadaljeval govornik, da se ob tej priliki spominjamo s tistim poudarkom, ki ni primeren v tako ozki družbi, moža, ki smo ga včeraj ponesli k večnemu počitku, profesorja Matka Mandiča.

Prof. Matko Mandič se je oglašal v obdobjih sejah političnega društva »Edinosti«, še preden je bil izvoljen v odbor. Posebno je prihajal na odhoda posvetovanja v vprašanjih lista. Na XIV. občnem zboru leta 1888, aprila meseca, je stopil prikrat v odbor. Društveni predsednik je bil tedaj Nabergoj, prvi podpredsednik Žvab, drugi prof. Mandič, tajnik Lovro Žvab, blaginjak Truden. Odtodaj pa do konca leta 1904, je bil prof. Mandič nepretrgoma v odboru našega društva, od 5. dne meseca aprila leta 1891. dalje nepretrgoma kot predsednik. Kdor lista v zapisniku odborovih sej in zborovanj političnega društva, kjer so se obravnavale vevlačne stvari za tržaško slovensko in slovansko stvar, čita od one dobe dalje na vsakem listu ime profesorja Mandiča. Zanimal se ni za vse to le z intenzivnostjo, ki gre društvu predsedniku, temveč tudi z on, ki je lastna človeku, ki je rojen politik, ki se v najrazličnejših priložnostih udeležuje debate. Tisti, ki so se udeleževali delovanja v naših društvih, vedo, kako zgovorno je znal zastopati dobro stvar.

Generacija, h kateri je pripadal prof. Mandič, se nagiba k zatonu. To je generacija mož, ki so preživeli heroično domo primorskega slovstva, ki so užili mnogo trpljenja, a tudi veselja, ki ga more dati tako heroično, nesebično delo za blaženi narod. Na Mandiču je vse do zadnjega slonel velik del tega dela in zato mu gre tudi ponos, ki ga more dati tako